

AHA_podcast_borston_hylky

Äänitteen kesto: 60:00

Laura Seesmeri: LS

Leo Jolkkonen: LJ

Tero Mäkelä: TM

(Aaltojen kohinaa)

Tämä on Aallonharjalle -meritutkimus podcast. Keskustelemme ajankohtaisesta suomalaisesta mereen liittyvästä tutkimuksesta; muun muassa merihistoriasta, merellisestä kulttuuriperinnöstä, meriarkeologiasta sekä ihmisen ja luonnon vuorovaikutuksesta. Keskustelemassa on humanististen ja yhteiskuntatieteellisten alojen tutkijoita ja muita asiantuntijavieraita. Podcastin tuottaa Turun yliopiston ja Åbo Akademin mereen, muihin vesistöihin ja saaristoihin liittyvän tutkimuksen Aallon harjalle -verkosto.

(Aaltojen kohinaa)

(Keskustelijoiden esittely, perustietoja hylystä, haaksirikkotilanteesta ja peräsimestä:)

LS:

Tervetuloa. Tänään meillä on tarkoitus puhua Borstön hylystä ja siitä millaista tietoa kokenut ammattilainen hylkysukeltaja voi havainnoistaan rakentaa ja miten meriarkeologi voi näitä havaintoja tulkita. Hylky, josta käytetään työnimeä Borstö yksi, on uponnut eteläisen Nauvon saaristoon Borstön edustalle, Borstön eteläpuolelle 1740-luvun lopussa. Oletettavasti. Saarelaiset kalastajat löysivät sen 1950-luvulla, kun heidän silkkaverkkonsa ankkuriköyden silmukka jäi kiinni hyllyn mastoon. Hylky lepää ehjänä ja mastot pystyssä noin neljäkymmenenseitsemän metrin syvyydessä. Historioitsija Christian Ahlström identifioitu hyllyn 1970-luvulla olevan hollantilainen galjuutti Sankt Mikael, joka olisi ollut matkalla Amsterdamista Pietariin ja uponnut juuri asutetun Borstön eteläpuolelle myöhään syksyllä vuonna 1747. Ahlström perusti tutkimuksensa ja identifioinnin tulliluetteluihin ja niiden vertailuun hylystä löytyneisiin esineisiin.

Tänään keskustelemme aiheesta Boston hyllyn identifiointi ja meriarkeologisen kohteen havainnointi ja tiedonmuodostus. Faktaa vai spekulatiota, identifiointia vai arvailua? Minä olen Laura Seesmeri. Borstön pitkäaikainen väliaikaisasukas ja Turun yliopiston kulttuuriperinnön tutkimuksen tutkijatohtori. Kanssani Borstön hylystä on keskustelemassa ammattisukeltaja ja Borstön hylyllä satoja sukellustyötunteja tehnyt arkeologisia kaivaussukelluksia johtanut Leo Jolkkonen sekä hänen kanssaan samoihin aikoihin merimuseon meriarkeologina työskennellyt Tero Mäkelä. Tervetuloa. Te olette jo 1980-luvulla olleet sitä mieltä, että hylky ei ole Sankt Mikael. No, tämä oli juonipaljastus, mutta keskustellaan nyt aiheesta. Leo Jolkkonen olet johtanut

kaivausleirejä Borstön hyllyllä vuosina 1983, 1986 ja 1989. Mitä tiesit hyllystä, kun sinne ensimmäistä kertaa laskeuduit ja mitä näit?

LJ:

Hyllystä mä tiesin sen, että noiden vanhojen tietolähteiden elikkä museoviraston ruotsalaissukeltajien kirjoituksista sain ensimmäisen käsityksen siitä, mistä on kysymys. Ja sitten mun ensimmäinen sukelluskerta oli selvittää hyllyn nostokelpoisuutta ja lähinnä se oli sen kölin kuntoa ja sen yleistä tilaa siellä, missä se nyt makaa. Se oli se eka homma, kun siihen piti tutustua ja sitten paikan päällä, mitä mä näin? Siellä se hylky makaa, ei nyt tosin täysin ehjänä, että se oli se peräkansi oli revitty auki, hylky makaa vasemmalla kyljellään neljän asteen kulmassa ja kiinteällä sorapohjalla ja hyllyn styyrpuurin puolen laittaa vasten on kertynyt sedimenttiä noin runsaat puoli metriä, sen mä näin ihan ensimmäiseksi ja sitten tietysti kansirakenteet; se kansitalo oli hajonnut siellä ja joitakin pyöröpuita oli kannella. Se on se ensimmäinen havainto siitä. Ja sitten ruuman tarkastelussa niin noi pitkän tavaran lastausaukot oli auki, noi luukut oli hävinnyt sieltä ja samoin ruumaa peittävä, lastiaukkoa peittävä, rakennelma niin se oli poissa. Toinen ankkureista oli laivan vieressä vasemmalla puolella keulan alla. Ja tietojeni mukaan oikeanpuoleinen oli nostettu jo aikaisemmin sieltä. Ne oli ensimmäiset havainnot sieltä

LS:

Mitä sä ajattelit niistä lastausluukuista, kun ne oli poissa?

LJ:

No mä ajattelin ihan ensimmäiseksi sitä, että onko ne nykyaikaiset tutkijat niin sanotut käynyt tutustumassa asioihin, mutta se ei ollut se, mutta mitä on myöhemmässä vaiheessa sitten kaivausten aikana, niin kyllä selvisi se, että ne on lähtenyt siitä sen uppoamisen yhteydessä. Mitä ton Teronkin kanssa on puhuttu ja päätelty niistä jäljistä mitä siinä lastiluukun reunoissa on. Että se on uppoamisen yhteydessä, nopea uppoamisen yhteydessä, veden ja ilmanpaine heittänyt ne pois siitä paikaltaan. Siinä on sen verran jäänteitä siinä aukon reunoilla.

LS:

Sä menit tarkastamaan sinne niinku mahdollista ylösnostoa varten sitä kuntoa ja...

LJ:

Joo, se oli se sen aikainen rahoittaja se oli Nokia, joka suunnitteli sitä, että se nostetaan kokonaisuena ylös ja mun tehtävänäni oli tutkia sen yleiskuntoa ja samoin köliä, että missä kunnossa se köli on, onko se ehjä vai ei. Mitä siinä on.

LS:

Mitä havaintoja sulla oli siitä kölistä?

LJ:

No siinä oli semmoisia havaintoja, että kun me se kaivettiin esiin se keulasteevi ja perästeevi, niin keulasteevin hakalaliitos, eikö se niin ollut Tero, hakalaliitos, sen niminen se on, niin oli auennut ja samoin laudoitus irronnut keulasta styyrpuurin puolesta kokonaan. Ja peräsin oli tietysti poissa sieltä mutta perästeevi oli vielä pystyssä.

LS:

No nää liittyy sitten kaikki siihen ajatukseen siitä haaksirikotilanteesta.

LJ:

Joo siinä on siinä vähän matkan päässä, joitakin satoja metrejä etelään, niin siinä on ollut seitsemäntoistasataa luvulla mitattu syvyys siinä, että siihen aikaan maan nousemaan otettu huomioon. Siinä on ollut juuri pinnan alla semmoinen klakki, johon se on törmännyt keula edellä. Sitten se on heittänyt, jokainen, joka on soutuveneellä kulkenut, niin on tullut tilanteeseen, jossa havaitsee selvästi sen, jos keula törmää niin perä menee seuraavassa vaiheessa lähemmäksi sitä törmäyspaikkaa ja tästä syystä se hakaliitos on auennut siitä on tullut vesi sisään ja kyljessä siellä palleassa on yli kolmemetrinen tommonen aukko, joka on toista metriä korkea ja se on hetken matkaa kulkenut ja samaan aikaan silloin se vedenpaine on nostanut ilmanpaineen siinä hyllyssä ja se on nopeasti uponnut ja siinä on menty sitten pohjaa ja kovaa kyytiä ja siellä se sitten on köllillään kuitenkin. Se on varmaan yöllä tapahtunut se ja sitten se sen suuremmalla syyllä niin siellä ihmiset, jotka on matkassa, niin ne on ollut kannen alla. Siinä on jossakin vaiheessa oli esillä semmoisia tarinoita tai oletuksia siitä, että se on talviaikaan mennyt sillä perusteella, että yhdestä merimiesarkusta, niitä ei nyt niin kovin montaa sieltä nostettu, oli luistimet. Ja mun mielestä niin toi luistimien esiintyminen siellä matkatavaroiden joukossa niin se ei kerro sitä, että on talvi vaan päinvastoin, että silloin on oltu matkalla joku johonkin ja siihen on pakattu henkilökohtasta kamaa siihen mukaan. Mut kyllä se on ollut ohjailukykyinen kumminkin kun se on tullut sinne ja sitten kun siellä tehtiin näitä ulkoalue-etsintöjä mä siinä kaivoin sitä perää törmäsin siihen peräsimeen, joka sitten kaivettiin esiin, kahdeksan metriä pitkä ja siellä päässä naisen figuurilla varustettu se kuva. Jota ensiksi kaikkien puheiden perusteella, kun sitä määriteltiin epämääräisesti sitä laivaa, niin mä odotin, että siellä on koiran pää ja silloin kun mä kaivoin sitä esiin sieltä elikkä kaivaminen täytyy käsittää se ettei se ole lapiohommia vaan se on sivellin ja lasta millä se tehtiin ja mä koko ajan niin kun oletan että mä kaivan tämmöistä koiran päätä esiin sieltä ja mä uskottelin hetken itselleni et tossa on koiran kaula ja kaikkea mut kun mä olin päässyt eteenpäin siinä on naisfiguuri ja se oli sedimenttiin hautautunut, niin se oli helmet kaulassa, jotka oli vielä valkoinen väri peitti ne. Nyt ne on sitten aikaa myöten tietysti hävinnyt se väri sieltä ja nenä oli irronnut ja nenäkin sitten löytyi sieltä. Et se oli se eka törmäys siihen peräsimeen. Ja se oli sen verran lähellä sitä laivaa. Se oli aivan perän takana, että kyllä se on ollut ohjailukykyinen silloin kun se on kolahtanut ja oletama voi olla, että se on ollut varmaan yö, mutta mikä vuodenaika se on, sitä mä en osaa kyllä sanoa, mutta ainakin tästä, jos me oletetaan että se on pimeä ollu siihen aikaan, niin kyllä se voi olla että se on ollut myöhään syksyllä.

TM:

Joo, itse asiassa tää peräsin homma oli ihan hyvä niin että täytyy paikkailla tätä reiällistä muistia, että silloin keskusteltiin siitä tosiaan tästä naisen päästä ja siitä että voiko aluksessa, jossa on naisfiguureja niin voiko sillä olla miehen nimi niin se oli yksi asia joo. Ja toinen oli sitten se että, koska siinä oli ollut purjeet päällä, kun se oli ajanut kiville ja uponnut, tarkoittaa sitä, että normaalisti jos alus ajaa kiville, niin ensimmäinen mitä siellä tehdään niin sieltä lasketaan purjeet.

LJ:

Joo näin tehdään.

TM:

Ja pudotetaan ankkurit. Mutta koska näin ei ollut käynyt niin, siellä ei luultavasti ollut ketään niin sanotusti reaktiokykyistä kannella, joka olisi pystynyt tämän tekemään.

LS:

Hyllyssä olevat vauriot ihan kertoo sitä faktaa, että uppoamistilanne olisi ollut nopea.

LJ:

Se on aivan varma. Se on aivan varma asia.

LS:

Ja myöskin nää, että sieltä ei ole pelastunut ja oliko vielä joku muukin tota kallo löytynyt sieltä isonmaston kohdalta?

LJ:

Joo, se liittyy siihen kölitutkimukseen, että toi kun se oli tarkoitus tarkistaa se, että onko se köli varsinaisesti ehjä ja kestäisikö se semmoisen utopistinen ajatuksen että se nostettaisiin kölin varassa suoraan täydessä lastissa, niin siellä selvittämisen mä siellä tein sitten. Mulla oli hyvä ryhmä mukana, joka tietysti osallistui, sitä spuulattiin sitä köliä auki siinä oli niin kun mä sanoin aikaisemmin, siinä oli semmoinen puolen metrin vähän runsas sedimenttilaskeuma siinä juuri oikealla puolella ja kun se on vasemmalle kallellaan, niin se antoi kuitenkin mahdollisuuden tunkeutua siihen laivan pohjan ja merenpohjan väliin sen verran, että sen osaksi näki ja osaksi tunnustelin sitten jalka pelillä sitä köliä, että onko se ehjä ja siinä yhteydessä sitten yks sukeltajista kertoi, että oli löytänyt sieltä, oli törmännyt luihin, jotka oli siirretty sivuun ja sitten mä keskeytin sen kölitutkimuksen sen spulaamisen siihen, koska oletin että siinä on sitten muitakin jäännöksiä mitkä nyt myöhemmin osoittautui, että siinä todella on niitä ja siinä sitten löytyi se seuraava vainaja.

LS:

Ja se oli, oliko se mies kanssa?

LJ:

Se oli, se tehtiin tuolla Turun yliopistossa siellä jossakin se tehtiin sitten toi tutkimus, sille siinä oli mitä me kaivettiin sitten kaivauksen omaisesti kerroskaivauksena esiin, niin siinä oli tämä kallo. Entinen kasvo-osa ylöspäin, leukaluun katkelmia ja sitten päässä sisällä oli jonkun näköistä massaa, joka oletettiin, että se on ollut todennäköisesti aivomassaa, aivojen jäännöksiä ja sitten siellä oli näitä hampaita ja leukaluun katkelmia oli kans siinä pääkallon sisällä. Et ne siinä oli ainakin ja sitten toi tossa, jos sitä nyt sitten ihmetellään, että voiko se olla aivomassa niin kyllä se voi olla Kotkassa aikanaan näissä Nikolain, niin sanotun Nikolain, vainajien päissä useissa oli aivot jäljellä semmoisena kovana pallona, et ei se mitenkään mahdotonta oo. Se katosi sitten jonnekin näiden muiden näytteiden mukana, mut se otettiin talteen kyllä.

LS:

Eli oletettavasti olis saanut jonkun kovan iskun.

LJ:

No se näiden herrojen tutkijoiden mielestä ni se oli saanut kovan iskun kasvoihin, etuhampaat oli katkennut ja heidän mukaansa ne on katkennut sillä kuolinhetkellä ja tota muusta kallon materiaalin luustosta mitä siellä oli, niin se olisi ollut noin neljäkymmenen viidenkymmenen vuotinen heppu ja sillä sitten oli, mä en muista ihan tarkkaan mitä kaikkea se oli, sitten se loppulausunto siitä

TM: Suurikokoinen

LJ:

Joo, suuri kokoinen, iso kokoinen kaveri satakahdeksankymmentä senttinen, että sen se oli ainakin ollut sitten. Sit siinä oli solisluun ympärillä silkkikankaan jäänteitä semmoisia suikaleita. Jota konservaattori tykkäs sitte että ne on alusvaatteen osia.

(17:14 Vaunuista:)

LS:

Jutellaan sitten hetki rattaista. Siellä on siis tota.

LJ: Vaunut

LS:

Niin vaunut, jotka on siis ollut olennainen osa tässä ensimmäisessä identifiointityössä myös niin tota mitä ajattelette vaunuista?

TM:

Kahdeksankymmentäyhdeksän sieltä nostettiin nää isommat kärryn pyörät ruumasta tämmöisellä nostokehikoilla ja ne on käsittääkseni konservoitu ja näytteillä ja tota aikaisemmin sieltä, eikös sieltä ollut aikaisemmin nostettu kärryn muita rakenneosia.

LJ:

Siinä on noissa vanhoissa kertomuksissa niin mainitaan joku sukeltajista oli nähnyt siellä myös pienemmät pyörät ja siinä samassa yhteydessä, kun niitä vaunujen osia nostettiin, niin siellä nostettiin myös yksi semmoinen, tai kaks niitä kaiken kaikkiaan sitten oli loppujen lopuksi nostettu, niin noita ne sano niitä aisaks mutta ne ei oo aisat, vaan ne on sen vaunujen runko-osa. Ne nostettiin sillan siellä.

TM:

Jolloin siellä ruumassa on ilmeisesti joko jäljellä loput sen vaunun korin rakenteesta ja ne pienemmät pyörät on joko hävinnyt tai uponnut peittyneet sinne uudelleen sedimenttiin. Ja tässä nyt on keskusteltu niin kun näistä kiinnityskohdista ja rei'istä mitä niissä näytteillä olevissa vaunun runko-osissa on olemassa, jonka perusteella periaatteessa kyllä täytyisi tehdä niin kun vähän tarkempaa tutkimusta, että minkä takia reikiä missäkin kohtaa näitä osia on, jotta pystyisi niiden reikien perusteella sitten mahdollisesti rakentamaan paremmin kuvaa siitä, että minkälainen se korin rakenne siinä todellisuudessa on ollut.

LS:

Minkälaisia vaunuja 1700-luvulla on, mihin tarkoituksiin niitä on käytetty ja minkälaisia vaunuja?

LJ:

Vaunuja niitähän kuljetettiin sikäli se ei oo mitenkään ainutlaatuinen kuljetustoiminta niitä kuljetettiin just huonojen maanteiden takia laivalla paikasta toiseen. Ja sit tohon yks mahdollinen on se, että se on ollut toijattu kannelle se varsinainen vaunuosa, pyörät irrotettu ja pistetty ruumaan talteen ne ja se vaunu on ollut siinä kannella sitten, että kun siinä on nyt se semmoinen yli puoli metriä paikoittain sedimenttiä niin sitä ei ole niin sanotusti kaivettu esiin niin niitä saattaa näitä jäännöksiä olla vielä siinä. Tai sitten meri on korjannut ne jo pois siitä. Sillon se on noiden pyörän nostojen jälkeen mä oon sen Hylkiksessä kuvannut sen niin sanotun aisan ja mitannut ja piirtänyt sen rakenteen ja nyt se on siitä auki sitten, että ne pitäisi tutkituttaa jollakin asiantuntijalla esimerkiksi Ruotsissa vaunumuseossa, että tunnistaako ne, miten ne on ollut rakennettu. Se selviää noista ihan...

TM:

Oikeastaan se et nää isot isokokoiset takapyörät, jotka siinä on, niin nehän on ollut nimenomaan tämmöisille huonoille tieosuuksille ominaisia, koska se vaunun läpimitta on ratkaiseva siinä, että minkälainen se ajomukavuus siellä on siellä sen korin sisällä. Ja Pietarihan nyt on ollut kuitenkin tossa vaiheessa, että siellä on ollut sekä katukivettyjä katuja että huonompikuntoisia tieosuuksia että, jos tää nyt on ollut sinne matkalla tää alus, niin tommoiset isopyöräiset kärryt on ollut kyllä

ihan omiaan siellä käytettäväksi. Mutta noin yleensä voi sanoa niistä vaunuista sen verran, että samanlaisia vaunuja on edelleenkin käytössä Englannissa ja kaikissa näissä Keski-Euroopan suurissa kuningashuoneissa, missä niitä on aikanaan silloin 1700-luvulla rakennettu ja on ollut kullattuja, jos ne on ollut tämmöisiä niin kun kuningashuoneen käyttöön ja en tiedä aika varakas aatelismies on saanut olla sekin, joka on sitten tuon tyyppisillä vaunuilla ajanut mutta meillä on paljon tutkittavaa ja ehkä tässä on vasta pintaa raapaistu tän aluksen identiteetin tutkimuksen suhteen, että vaunut antaa olettaa ehkä sen, että ne on ollut matkalla sinne jonnekin hoviin, mutta odotetaan tuloksia ja kaivetaan syvemältä.

(23:40 Laivurin arkusta:)

LS:

Aivan. Yhdellä sun johtamalla kaivauseirillä oliko vuonna 89 vai ei kun 86, olisiko ollut, niin nostettiin kapteenin arkkuun?

LJ:

Ei se mikään kapteenin arkku ole. Se on laivurin arkku.

LS:

Niin mitä sieltä kaivettiin esille ja mitä tää kertoo?

LJ:

Me avattiin se, me avasimme sen arkun erittäin huolellisesti käyttämällä vähän sormea paksumpaa vaakkumia ja kerros kerrokselta mentiin läpi, mutta se arkuhan löytyi sillä tavalla, että tää edellinen tutkimusmatka, joka tehtiin sinne, niin se oli tää Nokian keikka. Nokia luuli saavansa viidellä miljoonalla hyllyn ylös niin se tota mä oon valaissut sen hyllyn semmoisilla kahdentuhannen vatin valoilla. Se oli todella kunnan valo. Oltiin pois lähdössä keräsin kaapeleita kasaan ja valoja pois ja mä olin menossa perään päin mä otin viimeisen valon pois mä tykkäsin, että mitähän mä näin tossa kannella siinä kaiken roinan alla ja sedimentin peitossa ja mä otin pakkia ja ja menin katsomaan ja mä näin siinä arkun. Se oli yks kulma ainoastaan esillä siitä. Ja sitten mä tietysti halusin tietää, että onko se koskematon ja pikkasen raotin ihan viis senttiä koskematta mihinkään muuhun. Mä näen, että siinä on sedimentti päällä ja lasken kannan alas. Ja sitten kulu kaks vuotta muistaakseni siihen vai mitä siihen meni ennen kun saatiin sitten rahaa kaksikymmentätuhatta siihen projektiin, että se nostetaan. Ja tota kerättiin siihen taas semmonen hyvä porukka...

TM:

Kaksikymmentätuhatta markkaa

LJ:

Markkaa joo älkää vaan kuvitelkokaan, että puhutaan euroista. Markka-aika tiukan markan aika pari vuotta odotettiin sitä rahaa. Ja tehtiin siellä tietysti, kaivausalue määriteltiin, missä se arkku oli. Ja se oli siinä hyttirakennelman nurkassa itse asiassa aika nurkassa ja sitten mammutilla ja lastalla kaiveltiin sitä. Se on vähän kovaa käyttää tota sanaa kaivaminen, kun ihmiset käsittää sen väärin ja luulee että se on lapiohommaa ja semmoista käsitystä siitä ei saa saada...

TM:

Lusikointia

LS: Vedenalaista lusikointia

LJ:

Joo se on sellasta, että kaivauslastaa käyttäen sitten kerros kerrokselta paljastettiin se arkun ympäristö ja otettiin se esille samaan aikaan sitten mitattiin, kun meillä oli ja tämä meidän erinomainen ryhmämme, valmisti semmoisen ritilän ja sitten lasikuidusta tehtiin tämän arkun kokoinen laatikko ja sitten varovasti ujutettiin, nostettiin, se vaikutti ensiksi, että se olisi ollut kiinteä rakenne siinä laivassa, mutta kyllä se sitten, kun sitä varovasti puhdistettiin ja kaiveltiin, niin sitten saatiin sinne ensimmäiset liilat alle ja sitten kahden, minun ja Magnuksen avulla, niin sitten varovasti nostettiin se ritilän päälle. Se pehmustettiin sillä tavalla et siihen pantiin vaahtomuovi ympärille ja kevyesti sidottiin kiinni ja sitten otettiin tämä hienosti valmistettu laatikko. Siihen sisältyy ensiksi sitten sään odottaminen. Sopivaa säätä odotettiin aika pitkään sitten yks yö ilmatieteenlaitos sanoo, että siihen tulee semmoinen puolen tunnin noin puolen tunnin kestävä tyyni hetki ja sitten, kun se oli nostettu valmiiksi jos sinne laatikkoon ja se puolen tunnin tauko tuli, se oli muistaakseni kymmenen aikaan illalla, sitten se nostettiin vinssillä varovasti ylös semmoisella hyvin kevytrakenteisen vinssillä nostettiin siihen työlaudan eteen. Siihen oli rakennettu semmoinen vipulaitteisto, jonka päälle se laatikko laitettiin ja sitten vivuttiin pystyyn ja vedettiin lautalle ja maissa todettiin heti, että sen avaaminen kenttäoloissa ei onnistu. Ja sitten se pidettiin siinä, siinä oli vesi mukana tietysti siinä laatikossa ja sitten se vietiin tuonne Kasnäsin rantaan, jossa se nostettiin sitten autokyytiin ja kuljetettiin tuonne Hylkikseen, jossa meillä alkoi projekti siellä. Et oli Tero ja minä ja Arska oli mukana Seppälän Arska oli siinä mukana ja vaihtui vähän sitä väkeä. Siinä tuli miestuntia noin 350, mikä on kirjattu ylös ja kerros kerrokselta mentiin alas sinne arkkuun, ei tarvinnut sukelluslaitteita kynnärspäitä myöte vaan ja sitten sieltä rupesi niitä esineitä tulemaan. Siellä oli lompakot pari kappaletta sitten siinä oli yksi viinilasi, joka oli rikki valmiiksi reunoista. Sitten siellä oli sukkaa, mitäs muuta siellä oli. Tupakkaa oli, jonka Boston firma eiku Amer-tupakka, saksalainen tutkija tutki sen totesi, että se on todella tupakkaa ja sitten hän sanoi vielä, että heillä ei oo valmiutta siihen laitteissa, mutta oletettavasti siinä on ollut lakritsi mausteena ja se oli puutikulla koottu se on semmonen kieppi joo ja liitupiippu siellä oli ja...

TM:

Tai letti ehkä pikemminkin

LJ:

Kuinka, letti, joo niinku naisten letti samanlainen paksu kierretty siihen semmose kiepill eniin se oli sitten kieppi, kun se letti oli kierretty kiepillä ja puutikuilla veistetty semmoisia kulmikkailla puutikulla kasaan se. Ja todella se Amerin tutkija totes, että se on todella tupakkaa ja sitten just, että saattaa olla että oli lakritsi maustetta. Ja sitten se kaikista jännin kohta tuli siitä, kun me ollaan pohjassa sen arkun, muistat hyvin. Kun yritettiin, ihmeteltiin ulkomittoja ja sisämittoja, kun ei pidä paikkaansa. Siellä oli leddigan alapuolella emmonen ulkonema. Ja se oli noin kymmenen senttiä pohjasta. Eikö se ollut näin? Joo ja me ei saatu sitä auki. Me kokeiltiin kaikella mahdollisella tavalla, että miten se lähtis. Ei lähde. Me todettiin sitten, että se on varmaan umpinainen salalokero. Joo sitten me lioteltiin sitä kuitenkin koko ajan puhtaalla vedellä ja sitten yks mukana ollut henkilö pyysi saada kokeilla sitä, että työns kätensä onnellinen sinne ja veti sen sivuun, siitä lähti kansi sivusta auki, muistaks, ja sitten minä tietysti ensimmäisenä halusin tunkea käteni sinne ja kokeilla, mitä. Mä en löytänyt sieltä mitään se oli tyhjä, siellä ei ollu yhtään mitään. Sit tää samainen tyyppi sanoo, et anna mä koitan, ja kun se sai sen luvan sitten niin sitten se työns kätensä sinne. Ja mitä, se veti sen ulos ja aukas nyrkkinsä niin seitsemän isoa timanttia siinä, muistatko, me oltiin aivan riemuissaan, että jumakauta, että nyt on aarre. Mä soittelin sitten yöllä pomolle elikkä museon sen aikaiselle osastajohtajalle kysyin, ett mitä me tehdään ja se sanoi, että pankaa ne kassakaappiin äkkiä. Sit me oltiin ihan kauhuissaan, että nyt varmasti joku tulee keskellä yötä ja ryöstää meidät ja ne taltioitiin kaappiin ja sitten ne vietiin seuraavana päivänä Tilanderille ja Tilanderilla oli syvä hiljaisuus, ei puhunu mitään. Se oli pari viikkoa meni ja sitten Tilander ilmoitti, tulkaa hakee jalokivenne et ne on vuorikristallia. Joo se oli siinä mielessä jännä homma se...

TM: Tiibuksen helyjä.

LJ:

Näin se selvis se arkun arvoitus. Ja sitten se, mikä siinä oli tärkeintä, oli se jaakobin sauva. Se oli jaakobin sauva ja sitten siinä oli, eikö ne ollu ristisauvat, joo kyllä neljä kappaletta. Niin ne oli tarkoitettu Välimeren alueelle. Ei tälle, joka mun mielestä, ja Teronkin mielestä, on aika merkittävä.

LS:

Niin, et ne ei ollut tarkotettu tän aluksen navigointiin ollenkaan.

TM:

Joo siinä mielessä oli erikoista, että no tietysti se, että se arkku oli kannella tarkoittaa sitä, että joku on jotain sen sisältöä tarvinnut, mutta nää ei ollut kuitenkaan missään pintakerroksessa tää jaakobin sauva ja nää osat, vaan nehän löytyi sieltä vasta paljon syvemmältä sieltä.

LJ:

Joo ne oli pohjassa melkein tais olla joo.

TM:

Mikä taas kertoi sen puolesta, että se ei ole ollut siinä ainakaan uppoamisenhetkellä käytössä tää kyseinen laite. Ja tietysti jaakobin sauvat tää on ensimmäine, mikä Suomessa on luonnossa tai hylystä löydetty. Että missään museon kokoelmissa tämmöistä ei aikaisemmin ollu, että siinä mielessä se oli ihan merkittävä löytö.

LJ:

Ruotsalaisethan onnitteli Suomea siitä, että te ootte löytänyt upean sauvan, että ei niitä Pohjoismaissa muuallakaan ole. Ne on harvinaisuuksia.

(33:51 Vedenalaisesta työskentelystä hyllyllä:)

LS:

Onko muuten niin, että sulla on satoja varmaan satoja sukellustunteja tällä hyllyllä?

LJ:

Tää viimoinen keikka sen ryhmäni kanssa niin mitä mä olin siellä niin meillä on noin yhdeksän ja puoli tuhatta vesituntia, joista deco-tunteja on nelisentuhatta ja kaikki loppu on pohjassaolotunteja. Mulla oli oikein hyvä, oikein hyvä porukka siis kerta kaikkiaan erinomaisen hyviä kavereita, muun muassa semmoisia tarkan mitan mittaavia oli kaks kaveria oli tuo insinööriopiskelija Magnus ja sitten oli Jore Savolainen se oli jo laivanrakennusinsinööri, jotka suoritti meillä näitä perustavia mittauksia.

LS:

Aivan että se on mitattu ihan... perusteellisesti

LJ:

Se on niin tarkkaan, niin tarkkaan kun voi yleensä mitata noissa olosuhteissa ja kuinka suuri merkitys sillä on sitten et ruvetaan saivartelemaan siitä, että onko köli sentin tai kaks pitempi.

LS:

Eli on tarkat mittaukset ja on systemaattista tietoa paljon. Ja onko niin, että sä oot ainoa joka on käynyt siellä ruumassa?

LJ:

Mää luulen kyllä, siis perässähän mä kävin jokaisella keikalla katsomassa, mitä siellä on tapahtunut. Siis siellä perähytissä siellä mä kävin aina ja siellä mä huomasin ne jotku tietyt muutokset oli ensimmäinen, minkä mä näin siellä, niin oli yks saviastia, joka oli ilme ilmestynyt. Mutta nyt tota täytyy lähteä siihen ilmestyneeseen, että siellä on aika kovat virrat välillä pohjassa, jotka pölyttää sitä sedimenttiä sinne tänne ja tonne ja sit ne kokoontuu. Ei ne kokoonnu

mihinkään vaan niitä kerääntyy, tulee sinne joihinkin tiettyihin paikkoihin enemmän ja toisiin vähemmän, mutta se virtauksen vaikutus siellä niin saattaa olla, kun siellä on ne pitkän tavaran luukut ja kaikkea en mä sitä kiistä etteikö siellä ole käyty, mutta mä ihmettelen kovasti sitä, että aina kun porukka käy siellä, nää virallisetkin, niin aina löytyy jotain erityisen hienoa kamaa ja mä oon sitä mieltä, että se pitäis vakavasti ottaa sen peräosan tyhjentäminen, mutta se edellyttää mammuttia, ei tommoista tonkimista voi mitenkään hyväksyä.

TM:

Niin siis kyllä kaivaus edellyttää suunnitelmallisuutta ja systematiikkaa ja siellä edetään kerros kerrokselta eikä kahmimalla.

LJ:

Missä sattuu jotain näkymään

LS:

Ja pitkiä työrupeamia.

TM:

Niin sen täytyy olla suunnitelmallista.

LJ:

Niin työkohde. Tää mun porukkani, mikä mulla oli siellä, ni ne teki hyvää työtä, mutta ne oli opetettu tähän toi Tero on ollu mun kanssa opettamassa sitä miten sitä tehdään ja sitten se tehdään samalla tavalla, kun tehdään tuo kuivakaivaus; käytetään kaivauslastaa ja sivellintä.

LS:

Lusikoidaan veden alla. Kuten jo...

LJ:

Joo ja mammutti pitää ehdottomasti olla ja tää on juuri se, että kun varustetaan tommonen kaivaus, niin siellä pitää olla niin sanottu mammuttikori. Stten täytyy olla henkilöitä jotka tutkii sitä...

TM:

Valvoo sitä.

LJ:

Mitä sinne koriin tulee, ettei sinne tule mitään. Sehän ei ole, tarkotushan ei ole se, että mammutti nostaa esiin...

TM:

Ruopataan (naurua)

LJ:

Vaan sillä poistetaan se löysä sedimentti ja kaivetaan se kerros kerrokselta esiin ja sitten, sitten kun se on dokumentoitu se mitä siitä löytyy, niin sitten ne tuodaan ylös jos on päätetty. Yleensä ei pitäisi aloittaa mitään kaivausta, jos ei ole konservointi järjestetty.

TM:

Niin ilman sitä kapasiteettia se on ihan tarpeetonta yleensä lähteä kajoamaan mihinkään.

LJ:

Ei semmoset irtoesineet niin, sen näkee tästä hyvin; täältä on viiskytluvulta saakka kerätty roinaa. Ja mitään kokonaista tutkimusta ei ole tehty. Kaikki tulee esiin. Nää mediat kertoo, että nyt on tämmöstä. Sen jälkeen se homma kuolee. Se ei kiinnostaa enää ketään.

(38:56 Identifioinnista, mahdollisesti perhe muuttokuormineen ollut matkalla, hyllyn tulevaisuudesta:)

LS:

No te ootte siellä kaheksankytluvulla tehnyt paljon töitä yhdessä ja muistan jo silloin kuulleeni, että te olitte sitä mieltä, että tää ei ole, ei voi olla Sankt Mikael. Ei tiedetä, mikä se on, niin miten mitkä kaikki seikat on saanu teidät tähän johtopäätökseen?

LJ:

No, jos me mennään sen verran tohtori Ahlströmin tutkimukseen, niin hän on tehnyt tämmöisen arkistotutkimuksen ja tuota se ei täsmännyt sen hyllyn tietojen kanssa. Siis sehän on kivasti kirjoitettu sillä tavalla, että on ollut kauhea myrsky ja laiva tullut ja peräsin kadonnut, mutta kun se ei ole totta. Ja sitten toi juuri se, että mä törmäsin ensimmäiseksi siihen, että kun siellä pitäisi olla pitkään tavaraa, ei oo, lastina, ja sitten tutustuin aika tarkkaan näihin muihin asioihin, laivatyyppinä nii siitä on nyt vaikea sanoa kenenkään yhtään mitään muuta kuin että se on tämmönen galjuutti. Eks sä oo samaa mieltä?

TM:

Joo

LJ:

Joo, että sen perusteella ei voi määritellä laivan nimeä, kun ei sieltä oo semmosta löytynyt mistään. Eikä sitä voi niinku sillä tavalla se on sitten taas juttu erikseen, jos päästään siihen että saadaan todella se lasti esiin sieltä, joka nyt on isoissa vaikeuksissa ja sitten tuo se laivan rakenne oli se yksi ja sitten se että kun yhdistetään nää kaikki tiedot ja sitten kun mä oon tehnyt sen

semmosen harvinaisen homman, mitä ihmiset ei yleensä tee, niin on se ulkoalueiden tutkiminen, että se ei kiinnosta niinku ketään lähteä sitä tyhjää niin sanottua tyhjää pohjaa tutkimaan.

LS:

No mitä ympäristö kerto sulle?

LJ:

No siinä on ympäristöllä se, että siinä on sedimenttilaskeuma, kun se on kova pohja. Niin sieltä vähän kauempana hylystä kiertää koko hylyn ja katsoo, mitä siellä voi olla. Tällä tavallahan mä törmäsin siihen peräsimeenkin. Ja sitten, kun mä sitä rupesin koekaivamaan sitä paikkaa, niin mä totesin, että siellähän se on. Tää nyt vahvasti vaan sen, että ei viitsitä heti alkaa antaa nimeä tälle. Me ollaan sitä ennen, kun tää on tullut tää...

TM:

Niin se oli se naisfiguuri siinä peräsimestä

LJ:

Joo se oli se naisfiguuri joo, että se oli se, joka meitä erityisesti sitten niin kun vahvasti tän. Että en mä nyt ainakaan, onhan noi kirjanoppineet kielitaitoiset ihmiset tutkinu noita luetteloita, mutta kun ne itse sanoo niin niitä on kymmeniä tuhansia. Ja sitten toi uppoamisvuosi niin itse Nils Cleve asetti siihen semmoisen kysymysmerkin, että pitääkö se nyt sitten paikkansa. Että onko se silloin silloin sinä vuonna just, kun määritellyssä niin. Sit yks mielenkiintoinen asia, mitä Tero ajatteli tässä niin tää on taas niitä meidän tuota ajatuksia, että kun puhutaan kauppatavararasta ja sitten noissa tutkimuksissa niin sitten joka tapauksessa näitä niin sanottuja esineitä ei oo hinnoteltu tulliluettelossa selitetään se sillä juuri, että on matkalla kuninkaallisille, että Katariinalle, et se on tilannut ne, et ei voinu verottaa siellä Tanskan salmissa. Ja sitten se, että noin pieni ja hajallaan olevat tavaralaadut erilaisia niin mä en ainakaan sanoisi, että ne välttämättä oo mitään kauppatavaraa. Ne voi olla, niin Tero määritteli tota tilannetta sillä, että se on, no sano itse, mitä sä mullekin mun kanssa puhuit tosta että...

TM:

Se on muuttotavaraa ja voi olla, että siellä on mukana joitain tuliaisia tai matkamuuistoja mitä tahansa. Mutta eihän siis kauppatavaraa on sitten, kun sitä samaa tavaraa on riittävän monta yksikköä, mutta tässä on kuitenkin suhteellisen pienistä määristä kysymys, vaikka siellä on ollut niin kun arvotavaraa, niin siitä huolimatta, että riippuen, kuinka äveriäs henkilö tän kuorman on lähettänyt liikenteeseen alunperin ja kuka se. Onko tää sama henkilö mahdollisesti matkustanut tässä tän aluksen mukana? Vai onko tää lasti lähetetty jollekin tietylle henkilölle. Että, kun tullauskäytännötkin vaihteli vähän sen mukaan niin, että oliko kyseessä aatelinen vai porvari vai?

LS:

Eli jos kyseessä ei olekaan kauppalaiva vaan muuttokuorma tai osittain muuttokuorma ja...

LJ:

Niin no kyllähän se varmaan kauppalaiva on. Siis onhan se rakenteeltaan kauppalaiva. Eihän sieltä oo miinkäänlaista asean pätkääkään löytynyt koskaan, että se on todennäköisesti tai on ollu, en mä usko, että se pelkkää muuttoon liittyy, mutta se on siellä voi olla sitten sen lastin alla sitä irto kamaa. Muistakaa nyt, että se on kymmenistä tonneista kysymys. Ei ne herrasväen kamat kovin paljon paina, vaikka ne on kauniita ja paljon. Ettei se, mutta kyllä se meidän mielestä ainakin vaikuttaa siltä, että siinä on se muuttokuorma päällä noiden henkilöiden identiteetti kertois vähän sitä, että ne ois niin kun arvokkaampaa väkeä kuitenkin...

LS:

Et se vois olla perhe

LJ:

Niin perhe nimenomaan joo niin se, et tommoseen johtopäätöksen me ollaan tultu tässä, kun me ollaan pohdittu sitä. Ja sitten meillä on niin pitkä tän hyllyn kohdalta pitkä historian nykyhistorian tunteminen. Me tiedetään paljon siitä, mitä siitä nyt yleensä voi tietää ja kuunneltu ihmisten tarinoita ja tämmösiä

TM:

Ja ehkä yksi semmoinen huomion arvoinen asia on se, että. Että tää aluksen näe ensimmäiset kaivaukset. Tai kaivaukset. Siellä käynnit

LJ:

Todella kaivaukset. (naurua)

LS:

Se ehkä oli kaivausta.

TM:

Siellä tota vierailut tää ruotsalainen sukellusryhmä kävi siellä ensin valtion arkeologi Nils Cleven kutsumana paikalla ja sieltä silloin nostettiin parisen sataa esinettä kai kaiken kaikkiaan, josta vain osa päätyi silloin alun perin kansallismuseon hoteisiin, osa oli lainassa ja osa meni niin kun tämmöisenä ikään kuin kannustepalkkiona tälle sukellusporukalle, mutta mehän ei tiedetä ketä, onks tää porukka käynyt siellä sitten ennen tän muinaismuistolain voimaantuloa siellä hyllyllä sitten niin kun tämän näitten ensimmäisen käynnin jälkeen, että sehän on selvää, että siellä on käyty useita kertoja ennen näitä kahdeksankymmentäluvun kaivauksia, koska se peräkansi oli revitty auki ja se on ihan selvä että sä Leksa et oo ensimmäinen, joka on käynyt siellä ruumassa, siellä on tainnut käydä ruotsalaisia siellä ruumassa ennen sua. Mutta mitä kaikkea sieltä on sitten tämmösenä matkamuistomielessä jäänyt sitten matkaan näillä edellisillä hylkyvierailull, niin sitähan me ei tiedetä. Ja tietyllä tavalla kysymys ei ole missään tapauksessa tämmösestä

koskemattomasta hyllystä, vaan että sitä on päästy tai siihen on tietyllä tavalla kajottu jo. Että paljon on informaatiota hävinnyt sekä esineiden että rakenteitten että mahdollisesti detaljeja, joilla olisi voitu selvittää uppoamisen ajankohtaa tai identiteettiä. Että tämmöset kaiverretut koristeelliset laivan detaljit on ollut yleensä näitten niin sanottujen hylkyrosvojen arvostamaa matkamuistotavaraa, että on hyvin mahdollista, että sieltä on lähtenyt myös materiaalia pinnalle, jolla olisi voitu sen laivan identiteetti määrittää jo aika päiviä sitten, että tää on spekulointia.

LJ:

Niin joo joo sitähan se on...

LS:

Et se perustuu aika fragmentaaliseen tietoon, me ei tiedetä kaikkea esineistöstäkään ja mikä on minnekin mennä ja mut ainakin borstöläiset on rakentanu jotenkin jopa identiteettiään sillä, että heidän vesillään on alus, joka on ollut matkalla sinne Katariina Suuren hoviin ja heillä on siis jopa salin piirongin päällä Katariina Suuret kipsikuva, että jos tää nyt ei olekaan tää alus ollu matkalla Katariinan Suuren hoviin, niin sit heidän täytyy rakentaa identiteettinsä jotenkin toisin, mutta ehkä siellä on siis...

LJ:

Kaikestahan niitä voi rakentaa, mutta

LS:

Ehkä siellä on siis varakas perhe kaikkine tilbehööreineen uponnut sinne joskus, mutta niin kauan, kun ei löydetä sitä koristeellista nimikylttiä laivasta, niin ei voida olla sataprosenttisen varmoja, mikä alus on kysymyksessä.

LJ:

Ja tota jos tossa nyt säilytetään housut jalassa ja järki päässä niin ton tutkiminen pitäisi edistyä sillä tavalla, että se tehdään systemaattisesti perusteellisesti ja järjestetään konservointi niille niin, että se toimii. Ja ollaan valmiina siihen, että se olosuhde siellä on hankala ja mä tarkotan ammattilaiselle niin ei toi syvyys oo, se on jokapäiväinen duuni, niinhän mekin tehtiin ton porukan kanssa, siinä oli vaan pitkät decot ja seuraavana päivänä uudestaan. Se on, jos sen meinaa, niin se täytyy tehdä ammattimaisesti. Kansi tyhjäksi, kaikki sedimentti pois kannelta, tiilikasa veks, joka on ollu niiden keittopaikka ei siellä muuta keittopaikkaa oo ollukaa kun se mikä siin kansitalossa on, niin se paino pois siitä kaikki löysä paska veks ja

TM:

Mastot pois.

LJ:

Mastot pois ja sitten ruveta sitä tekemään ja varautuu siihen, että siellä on semmoinen ammattihenkilökunta siinä vesityössä, joka ymmärtää ton arkeologisenkin merkityksen eikä vaan, että on saatanan pimeätä ja perkeleen syvä. Ja esimerkiksi niitä puupalikoita, mitä siellä on suunnattomasti köyden pätkiä ja kaikkea. Mä en oo koskaan syylistynyt siihen, että mä olisin heittänyt ne pois siitä. Mehän tehtiin Borstön hyllyssä semmonen astia niille, muovitynnyri, johon epämääräiset puupaikat kerättiin ja pantiin talteen se koko se tynnyri. Ja sitten jos joku haluaa sen tehdä tohtorinväitökseksi tai joksku muuks, niin nostattaa sen tynnyrin ylös ja levittää sen pesualtaaseen ja siellä seassa kävelee ja katselee, mitä niistä saa irti. Mutta tyhjäksi kannet ja sitten katsoo, että mistä päästään helpommin ja pienimpiä vikoja vaurioita aiheuttaen niin tyhjentämään ruumasta sedimenttiä pois lastin päältä ensimmäiseksi.

LS:

Tyhjä kansi tää liittyy myös mun mielestä mainitsitte tuossa aikaisemmin, kun juteltiin niin tästä hyllyn tulevaisuudesta, että siinä on paljon painoa päällä. Niin, mitä sille voi tapahtua?

LJ:

Tolle hyllylle. Niin Tero saa kertoa sen.

TM:

Siinä on vaihtoehtoina se, että jos se on tässä nykyisessä tilassa, niin se tulee sieltä kyllä murentumaan kasaan koska ne, kun se on rautanauloilla alun perin noi kylkilaudat noihin kaariin kiinni ja kaikki rakenteet on niin tavallaan pyhällä hengellä tällä hetkellä kiinni toisissaan, että jos siihen mekaanisesti kajoaa siihen runkoon, niin ne varisee ne laudat kylkilaudat sinne merenpohjaan ja sen jälkeen, kun ne ei enää sido sitä koria kasaan, niin se tulee hajoamaan sinne ihan samalla tavalla kun kaikki muutkin hylyt Suomen vesistöissä, että siellä ei ole jäljellä yleensä muuta kun tuota siis.

LJ:

Kasa kivaa tavaraa.

TM:

Köli, sivukaaret, kaarien alla vähän lautoja ja suuri määrä sekalaista painolastia ja tota irtotavaraa, jota muutama lauta sitten enää peittää. Tietysti tää on niin syvällä, että siellä ei sillä tavalla tämmöiset myrskyjen aiheuttamat virtaukset ehkä vaikuta, mutta siellä on pohjavirtauksia kuitenkin, jotka syö sitä mekaanisesti sitä puuainesta, koska virtojen mukana kulkee vesimassa ja vesimassassa on sitä hienoa hiekkaa eli jyvää mukana ja se hiekkapuhaltaa sitä runkoa.

LS:

Mites mastot vaikuttaa siihen?

LJ:

Nehän on ne ratkasevat siinä, että kun se no, se jäi vissiin vähän kesken se, että kun mä oon käynyt siellä ruuman aukon kautta kannen alla lastin päällä, joka on sedimentin peitossa ja siellä mun matkani pysähty pudonneeseen kansipalkkiin ja se tietää sen, että se alkaa ratkeamaan sillä tavalla, että se kansi tippuu alas ja sitten masto kaatuu ja se tulee toisesta kyljestä se alapää ylös ja toinen murskaa toisen ja näin se menee. Ja toi ton hyllyn esiin ottaminen, et kuinka tärkeätä se nyt sitten on, että sille saadaan joku nimi, että joku rupeaa väntämään siitä, ettei se ole sitä tai ja se ei on tätä. Niin se on mun mielestä turhaa. Toi porukka voisi säästää nuo rahansa siihen, että niillä riittää kunnon kaivaukseen ja fyrkat ees kerran vuodessa ja vuoden alusta sinne ja sitten ei lähdetä kesälomalle kesken kesää vaan viedään se syksyyn saakka ja konservaattori ottaa vastaan tai useampi apulainen ja sitten sinne täytyy perustaa jonnekin myös, jos joku viitsi enää katsella tätä sankarisukellusporukkaa, niin semmoinen varastopaikka, missä niitä voidaan käsitellä maissa. Se on kymmenen metriä sekunnissa, kun puhaltaa niin sieltä on lähdettävä, jos ei meinaa rikkoa paikkoja. Se on ihan maksimiraja. Se on, kokemuksesta tiedetään tämä. Et ku mammutti rupee latkuttaa siellä alhaalla, niin sieltä lähtee kaikki saman tien.

TM:

Hylky lähtee siinä ensimmäisenä.

LS:

Viel palataan yhteen seikkaan, että mitä merkitystä sillä nyt sitten on teidän mielestä, että jos me tiedetään, että se ei ole se hylky, joksi se on joskus identifioitu. Me ei tiedetä, mikä hylky se on. Mitä merkitystä sillä tiedolla on, että tiedettäisiin, että no mikä alus se on?

TM:

No mä luulen, että ehkä niin kun loppupäässä se voisi kiinnostaa ehkä tuota Pietarin päätä eniten, mikä hylky se sitten loppujen lopuksi on. Mä luulen, että suomalaisille sillä nyt ei loppujen lopuksi niin hirveän suurta merkitystä ole. Totta kai niin kauan, kun on tämmöinen myytti ilmassa, niin sitä haluais olla ratkasemassa, mutta mun täytyy myöntää, että en mä nyt siitä yöuniani menetä, jos ei sen identiteetti koskaan tuu selville.

LJ:

Sen lisäksi tosta naisfiguurista niin vielä löyty hollantilaisesta yhdestä teoksesta löyty kertomus siitä, että mitä se kuvas. Se kuvas yleensä sen laivan omistajan vaimoa. Näin on painettu, mutta kun se on naisfiguuri niin kyllä se voisi pitää paikkansa, että se on jonkun rouvan kuva siinä, mutta ei se kovin kaunis kyllä ollu.

TM:

No oikeastaan ehkä sen verran voi vielä sanoa niin, että se on huonoa, jos sille pyritään väkisin antamaan identiteetti, koska sen identiteetin täytyy perustua ikään kuin useampiin todisteisiin, jotta sillä olisi sitten oikeasti merkitystä. Ja se arkistoista löytyvät asiat on ehkä yksi fragmentti, vaan, yks kirjain siinä, siinä varsinaisessa nimessä, mutta kyllä mä itse edellyttäisin niin, että siitä

hylystä löytyy semmoinen todistuskappale, joka kertoo, mikä se. Mikä se hylky on tai mikä sen aluksen nimi on et hakuammuntaa on.

LJ:

Just se on oikea ilmaisu.

LS:

Et hylky itse on todiste.

TM:

Kyllä, siinä ei tavallaan laivanrakennusteknisesti on mitään semmosta, joka saisi sukat pyörimään jalassa.

LJ:

Just niin.

TM:

Et, jos haluaa sille alukselle nimen, niin se edellyttää kaivauksia ja onko se nimi sitten niiden kaivausten arvoinen, niin sen päättää sitten museoviranomaiset.

LS:

Ehkä on siis parempi jäädä tällöisen niin kun avoimen tiedon varaan Borstön suhteen. Sun näkemys Tero tästä, että tai maininta, että ettei turhaan identifioida, koska se lukitsee myös ne ajatukset siihen, että kaikki muut mahdollisuudet jää pois ja sitten eletään väärän tiedon varassa. Mieluummin elää avoimen tiedon varassa.

LJ:

Joo. Joo piste. Mot.

LS:

Kiitos.

Podcast perustuu haastatteluun, joka tehtiin Porissa Laura Seesmeren kotona 7.10.2023.